

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

100. SESJA PLENARNA W DNIACH 11–12 KWIETNIA 2013 R.

Rezolucja Komitetu Regionów w sprawie przyszłego globalnego podejścia do eliminacji ubóstwa i zapewnienia światu zrównoważonej przyszłości

(2013/C 139/01)

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat „Godne warunki życia dla wszystkich – likwidacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości” i w pełni popiera cel ustanowienia nadrzędnych ram przyszłej polityki rozwoju, które będą łączyć rozwój społeczno-gospodarczy ze zrównoważeniem środowiskowym i obejmą również kwestie sprawiedliwości, równości, pokoju i bezpieczeństwa.

2. Wskazuje na korzyści płynące ze zrównoważonego wzorca rozwoju: przynosi on wiele możliwości stymulowania wzrostu, tworzenia miejsc pracy, ekologizacji gospodarki, poprawy usług rozwoju społecznego, zwiększenia dobrobytu, ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego i utrzymania czystszej i zdrowszego środowiska.

3. Uważa, że chociaż poczyniono znaczące postępy na drodze do osiągnięcia milenijnych celów rozwoju, jeszcze wiele pozostaje do zrobienia. Przypomina, że nawet w okresie pogorszenia koniunktury gospodarczej 85 % obywateli UE opowiada się za tym, by Europa w dalszym ciągu pomagała krajom rozwijającym się⁽¹⁾. Wzywa do utrzymania wysiłków na rzecz realizacji milenijnych celów rozwoju do 2015 r. i popiera również związany z tym proces tworzenia światowych celów zrównoważonego rozwoju. Ponownie wyraża także swoje poparcie dla ogłoszenia roku 2015 „Europejskim Rokiem Rozwoju”, aby zagwarantować podjęcie dalszych działań w związku z milenijnymi celami rozwoju.

4. Podziela pogląd, że deklaracja milenijna zachowuje swą aktualność i że wykazała ona, iż koncentracja i koordynacja

wysiłków na odpowiednich szczeblach pozwalają rozwiązać problemy. Sądzi, że fundamentalne znaczenie ma zaangażowanie wszystkich głównych podmiotów, a zwłaszcza władz lokalnych i samorządów terytorialnych w krajach rozwijających się i w krajach udzielających pomocy, w kształtowanie i wdrażanie niezbędnych strategii i programów, tak aby poprawić ich realizację i przyczynić się do zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

5. Zgadza się więc, że przyszłe ramy muszą opierać się na sile istniejących celów i założeń i muszą nadal koncentrować się na wyeliminowaniu wielu wymiarów skrajnego ubóstwa, z uwzględnieniem niedoskonałości milenijnych celów rozwoju i fundamentalnych zmian w sytuacji na świecie, jakie miały miejsce w ostatnim dziesięcioleciu, a zwłaszcza wzrastającego znaczenia:

(i) nowych zainteresowanych podmiotów, takich jak kraje wschodzące, sektor prywatny, fundacje, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a zwłaszcza władze szczebla niższego niż krajowy⁽²⁾, jak również

(ii) coraz liczniejszych światowych wyzwań, w tym wyzwań w zakresie bezpieczeństwa, degradacji środowiska naturalnego, zmiany klimatu i potrzeb w zakresie energetyki.

6. Zgadza się, że liczba przyszłych celów powinna być ograniczona, lecz powinny mieć one zastosowanie na całym świecie a ponadto powinny się z nimi identyfikować wszystkie szczeble sprawowania rządów. Podkreśla, że cele muszą być także proste, jasne i wymierne, tak aby były zrozumiałe dla możliwie najszerszej grupy odbiorców.

⁽¹⁾ Specjalne wydanie Eurobarometru nr 392, październik 2012 r.

⁽²⁾ W niniejszej rezolucji termin „władze szczebla niższego niż krajowy” stosuje się w rozumieniu oenztowskim (gdzie termin „regiony” odnosi się raczej do regionów świata). W kontekście UE termin ten oznacza „władze lokalne i regionalne”.

7. Stwierdza jednak, że problemy związane z ubóstwem są w różnych krajach bardzo odmienne; w związku tym wyraża przekonanie, że zbieżne i wspólne cele nie wykluczają konieczności prowadzenia odrębnej polityki i stosowania środków odpowiednich dla danego obszaru, kraju, regionu lub jeszcze wyższej jednostki terytorialnej.

8. Sądzi, że jedną z istotnych przyczyn tego, że nie udało się w pełni zrealizować milenijnych celów rozwoju, są społeczne nierówności występujące w wielu krajach rozwijających się na skutek braku demokracji i odpowiedzialności politycznej, a także rozpowszechnionej korupcji. Niestabilność i brak bezpieczeństwa w niektórych krajach stoją na drodze realizacji milenijnych celów rozwoju. Wzywa więc UE do aktywnego propagowania – poprzez politykę rozwoju – jej fundamentalnych wartości, jakimi są demokracja, poszanowanie praw człowieka i zasady państwa prawa, i ponownie podkreśla znaczącą rolę władz szczebla niższego niż krajowy w określaniu i eliminowaniu niedociągnięć we wdrażaniu praw człowieka, promowaniu demokracji i zwalczaniu korupcji.

9. Podkreśla potrzebę ustanowienia światowego partnerstwa na rzecz rozwoju, które obejmowałoby wszystkie strony, byłoby ukierunkowane na potrzeby ludzi i w którym korzystano by z podejścia opartego na uczestnictwie, włączeniu społecznym i inicjatywie oddolnej. Domaga się, aby UE objęła tu przewodnictwo i dała dobry przykład, przyjmując jednolite i spójne stanowisko odzwierciedlające wkład i udział wszystkich szczebli sprawowania rządów.

10. Podkreśla, że to władze szczebla niższego niż krajowy zapewniają obywatelom wiele usług, takich jak system opieki zdrowotnej, kanalizacja, kształcenie, systemy transportu i energii, gospodarka wodna i gospodarka odpadami, które są niezbędne do realizacji milenijnych celów rozwoju, tak więc silnie wpływają na wyniki, jakie przyniosą przyszłe ramy.

11. W kwestii pokoju i bezpieczeństwa przypomina, że w nowoczesnej dyplomacji nie biorą udziału jedynie rządy krajowe i że w kontekście potrzeby dialogu, współpracy i koordynacji istotna i coraz większa rola przypada dyplomacji miast. Dzięki temu narzędziu władze lokalne mogą promować spójność społeczną, zrównoważenie środowiskowe, zapobieganie konfliktom i ich rozwiązywanie oraz odbudowę i odnowę po zaistnieniu konfliktu.

12. Wyraża zaniepokojenie, że według danych opublikowanych ostatnio przez OECD Unia Europejska zmniejszyła w 2012 r. łączną kwotę przeznaczoną na pomoc rozwojową (o 2,3 mld EUR, tj. o 4,3 % w stosunku do roku poprzedniego). Wprawdzie UE wciąż pozostaje największym darczyńcą na świecie, a przyczyną owego ograniczenia pomocy jest po części kryzys dotyczący niektóre państwa członkowskie, jednak Komitet apeluje do Unii i państw członkowskich o nieustawianie w dążeniu do zrealizowania przez UE zobowiązania ONZ, by do 2015 r. na tę pomoc przeznaczane było 0,7 % dochodu

narodowego brutto. Po niedawnych cięciach odsetek ten wynosi 0,43 %, a cel 0,7 % osiągnęło zaledwie kilka państw członkowskich.

13. Przypomina, że władze szczebla niższego niż krajowy w coraz większym stopniu prowadzą niezależną, aktywną politykę rozwoju i chociaż ich ogólny wkład jest znacznie większy niż udział finansowy, niektóre z nich obrały sobie za cel przeznaczenie 0,7 % swoich środków na współpracę z krajami rozwijającymi się, a niektóre ustanowiły również swoje własne mechanizmy finansowania pozwalające na reagowanie na konkretne potrzeby.

14. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że „rola władz lokalnych w łączeniu obywateli z rządem i kształtowaniu opartej na szerokich podstawach demokratycznej odpowiedzialności za krajowe programy działań na rzecz rozwoju” została uznana na szczeblu światowym w deklaracji z Pusan, a później również w dokumencie końcowym z konferencji „Rio+20”, gdzie władze lokalne są opisane jako podmioty odpowiedzialne za kształtowanie strategii, podejmowanie decyzji i wdrażanie polityki w zakresie zrównoważonego rozwoju.

15. Podtrzymuje swe przesłanie wyrażone w opinii „Wkład władz lokalnych i regionalnych UE w Konferencję ONZ w 2012 roku w sprawie Zrównoważonego Rozwoju (Rio+20)” (CDR 187/2011), w której stwierdził, iż pragnie intensyfikacji i odnowienia prac nad dokumentem programowym Agenda 21. Zainicjowana po szczycie w Rio de Janeiro w 1992 r., ta lokalna agenda jest dobrym przykładem oddolnego procesu, który przyniósł dobre i trwałe rezultaty, zarówno w postaci konkretnych działań podejmowanych przez podmioty społeczne, jak i w postaci większej świadomości i zaangażowania w kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem.

16. Przypomina aktywny wkład Komitetu Regionów w konferencję „Rio+20”, zarówno w zakresie przygotowań do szczytu w Rio, jak i udziału w delegacji UE, kiedy to Komitet prezentował wyniki osiągnięte przez takie inicjatywy jak Porozumienie Burmistrzów i Europejskie Zielone Stolice. Zwraca uwagę na protokół ustaleń podpisany z tej okazji z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) z myślą o dalszym tworzeniu synergii między poszczególnymi szczeblami i usprawnieniu wdrażania deklaracji „Rio+20”. Będzie nadal uczestniczyć jako obserwator w delegacji UE na odpowiednie konferencje stron.

17. Ponownie przedstawia swoją wizję, zgodnie z którą władze szczebla niższego niż krajowy muszą być w pełni uznawane za właściwe podmioty rządowe wraz z rządami krajowymi i jednostkami ONZ w instytucjonalnych ramach zrównoważonego rozwoju. W tym kontekście nawołuje do stworzenia stałego komitetu władz szczebla niższego niż krajowy i władz lokalnych w ramach UNEP lub Międzyrządowego Forum Politycznego Wysokiego Szczebla ds. Zrównoważonego Rozwoju.

18. Przypomina, że z myślą o uznaniu roli tych władz i o zwiększeniu skuteczności pomocy rozwojowej Komisja Europejska w 2008 r. po raz pierwszy wezwała do opracowania całościowego podejścia do władz lokalnych jako podmiotów na szczeblu globalnym, europejskim i krajowym. Z zadowoleniem przyjmuje odnośne wysiłki Komisji na szczeblu UE i fakt, że wiosną 2013 r. Komisja zamierza dać wyraz temu strategicznemu przesunięciu swoich stosunków ze wspomnianymi władzami w specjalnym komunikacie dotyczącym władz lokalnych w polityce na rzecz rozwoju.

19. Wzywa, aby w przyszłych strategiach, szczególnie unijnych, uwzględnić potencjał wielostronnej współpracy zdecentralizowanej, w tym takie instrumenty jak portal współpracy zdecentralizowanej, dzięki któremu można odnaleźć działania i sprawdzone wzorce oraz wymienić informacje pozwalające na dopasowanie umiejętności i zdolności do potrzeb, oraz aby wzięto pod uwagę – oprócz szczególnych politycznych zgromadzeń przedstawicielskich dla krajów sąsiadujących, takich jak ARLEM w regionie Morza Śródziemnego czy CORLEAP w krajach wschodnich – konferencję na temat współpracy zdecentralizowanej na rzecz dialogu politycznego.

20. Zobowiązuje się do udzielania dalszego wsparcia na rzecz lepszego propagowania i integrowania programów europejskich, takich jak Porozumienie Burmistrzów i Europejskie Zielone Stoliczki, i innych inicjatyw na świecie oraz programów

globalnych, takich jak nowa inicjatywa UNEP – Miasta Efektywnie Korzystające z Zasobów – lub rozpoczęte niedawno partnerstwo UE – Chiny na rzecz zrównoważonej urbanizacji, a także agenda lokalna 21 na szczeblu światowym, zwłaszcza jeśli chodzi o jej powiązania z krajami objętymi procesem rozszerzenia UE i z krajami sąsiadującymi.

21. Przyjmuje z zadowoleniem, że Komisja Europejska uznała cel „przejścia do zrównoważonych, elastycznych miast” jako siły napędowej zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Zaleca, aby przyszłe cele zrównoważonego rozwoju zawierały konkretny cel zrównoważonego rozwoju miast. Wzywa UE, aby nadal pracowała nad kluczową kwestią stabilnego życia w miastach oraz wspierała miasta i władze szczebla niższego niż krajowy w ich wysiłkach na rzecz dostosowania się do zmiany klimatu i wykształcenia elastyczności, zdolności reagowania w przypadku katastrof i zapobiegania im w oparciu o niezbędne kompetencje i zasoby, gdyż często to właśnie te władze jako pierwsze muszą reagować w przypadku katastrof naturalnych lub spowodowanych przez człowieka.

22. Zobowiązuje przewodniczącego Komitetu Regionów do przedłożenia niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, przewodniczącemu Rady Europejskiej, przewodniczącemu Komisji Europejskiej, irlandzkiej prezydencji UE, a także przyszłej prezydencji litewskiej w Radzie UE.

Bruksela, 12 kwietnia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO